

Руїни стають надією: як харків'яни зберігають історичні будівлі в часи війни

Автор:

Розбір завалів і сортування автентичних уламків для подальшого використання у реставрації/ Фото: Дмитро Козубов

Жителі Харкова об'єдналися, щоб урятувати важливу архітектурну пам'ятку, що постраждала від російських обстрілів. Мова йде про 150-річну будівлю колишнього Першого реального училища, нині – корпус Державного біотехнологічного університету. Споруджена у 1877 році в стилі еkleктики з елементами неоготики, ця пам'ятка стала однією з перших жертв війни в Харкові.

Про це кореспондентці медіа «Слобідський край» розповів архітектор-реставратор, голова громадської організації «Платформа урбаністичного розвитку» Віктор Дворніков.

Після ворожих обстрілів Харкова навесні 2022 року корпус Державного біотехнологічного університету зазнав серйозних руйнувань. Втрата цієї архітектурної пам'ятки означала б зникнення частини історії міста. Тому активісти розпочали роботи зі збереження залишків пам'ятки. Мешканці, волонтери та архітектори зайнялися розбором завалів і сортуванням автентичних уламків для подальшого використання у реставрації.

– З початку війни в Україні не існує механізмів цивілізованого усунення наслідків руйнувань на об'єктах культурної спадщини. Більшість уламків потрапляє на смітник, що ускладнює відновлення, – зазначив Віктор Дворніков.

Наразі вдалося розібрати понад 25 кубометрів уламків будівлі, з яких 17 кубометрів – ціла цегла та її частини. Багато з цих фрагментів виготовлені 150 років тому за індивідуальними замовленнями. Волонтери обережно очищають та сортують матеріали для подальшого збереження. Окремо приділяється увага декоративним елементам, таким як карнизи та пілястри, що мають унікальну художню цінність.

– Архітектурний стиль будівлі з елементами неоготики створює унікальний ансамбль, важливий для історії Харкова, – наголосив архітектор.

Споруда, попри руйнування, зберігає свою конструктивну цілісність. Найбільших пошкоджень зазнали актові та спортивні зали. Але в цілому будівля потребує лише додаткового підсилення для відновлення.

Харків'яни рятують архітектурну спадщину після ворожих обстрілів / Фото: Дмитро Козубов

Наразі в Харкові зафіксовано понад 450 пошкоджених об'єктів, з яких близько 30 – пам'ятки архітектури. Минулого року було створено робочу групу зі збереження культурної спадщини при Харківській міській раді, що займається координацією робіт з розбору завалів і консультуванням комунальних служб.

– Яким бути Харкову в майбутньому – це важливе соціальне питання. Спадщина є ключовим інструментом сталого розвитку, базуючись на місцевій ідентичності, – переконаний Віктор Дворніков.

Раніше ми писали, що внаслідок ракетного удару по центру Харкова у листопаді 2024 року [було пошкоджено](#) будівлі Харківського національного університету радіоелектроніки. За попередніми оцінками екологів, шкода, завдана землі та ґрунтам через ракетний удар, оцінюється у майже 543,5 мільйона гривень.